

Ruskosammakko (sammakko)

Vanlig groda
Rana temporaria

Uhanalaisuusluokka (IUCN): elinvoimainen (LC)

EU:n lajikoodi: 1213

Rauhoitettu (LSL 9/2023)

Ahvenanmaalla rauhoitettu (ÅFS 88/2023)

Luontodirektiivin laji (liite V)

BOR suojelutaso suotuisa, vakaa

ALP suojelutaso suotuisa, vakaa

Luonnehdinta

Sammakko on noin 6–8 cm pitkä. Se on yleisväriltään ruskea, joka voi olla harmaa-, kelta-, vihreä- tai punasävyinen, ja usein tummien laikkujen kirjailema. Vatsan keskiosassa on marmorikuviointia. Hyvänä tuntomerkinä sisemmän takavarpaan alapinnalla on pieni, vaalea ja pehmeä kyhmy. Kutuaikaan sammakkokoiraat houkuttelevat naaraita luokseen kurnuttamalla.

Elinympäristö ja levinneisyys

Suomessa sammakko on hyvin yleinen koko maassa, lajia tavataan kuitenkin eniten Etelä- ja Keski-Suomessa. Sammakko elää monenlaisissa kosteissa ympäristöissä, kuten soilla, rantaniityillä, pelloilla ja metsissä, rannikkovesissä ja Lapissa korkeilla tuntureilla. Talven sammakko viettää horoksessa, ja keväällä alkaa kuteminen. Parhaita kutupaikkoja ovat reheväkasvuiset paikat, joissa vesi pysyy koko kesän ajan. Sammakolle kuitenkin kelpaavat kutupaikaksi sellaisetkin matalat ojat ja lammikot, joissa viitasammakko (*Rana arvalis*) tai rupikonna (*Bufo bufo*) eivät suostu kutemaan. Sammakon mätimunat muodostavat tiiviitä ryppäitä pintaveeseen. Sammakon kehittyminen munasta aikuiseksi kestää yleensä 2–3 kuukautta. Aikuinen sammakko siirtyy kuivalle maalle ja elää pääosin siellä.

Nykytila ja uhkatekijät

Sammakkokannat näyttävät taantuvan tiheästi asutuilla seuduilla. Suurimpana syynä tähän voidaan pitää maankäytön tehostumista. Kantaa ei kuitenkaan seurata. Valtaosa Suomen sammakoista elää seuduilla, joissa ihmisen vaikutus on vielä vähäistä. Tulevaisuudessa sammakon suurimpia uhkatekijöitä ovat ilmastomuutos, ympäristön kemikalisoituminen ja auringon ultraviolettisäteilyn lisääntyminen.

Hoitosuosituks

Sammakon elinympäristöjen kunnostus- ja hoitotoimia ovat rantaniityjen raivaus ja niitto, avovesialueen lisääminen esimerkiksi ojia patoamalla, veden ohjaaminen entisiin puuroomiin sekä soiden ja rantaluhtien kosteusolojen palauttaminen. Sammakolle voi halutessaan kaivaa sopivan kutu- ja talvehtimislammin.

Lähteet

- Terhivuo, J. 1993. Provisional atlas and status of populations for the herpetofauna of Finland in 1980–92. *Ann. Zool. Fennici* 30: 55–69.
- Terhivuo, J. 1998. Sammakko. Teoksessa: Lokki, J. ym. (toim.). Suomen luonto – Eläimet (osa Kalat, sammakkoeläimet ja matelijat). WSOY-yhtymä Weilin+Göös Oy, Porvoo. S. 242–247.
- Terhivuo, J. 2001. Sammakkoeläimet ja matelijat. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Helsingin yliopisto. [Viitattu 9.7.2010] www.luomus.fi
- Ympäristöhallinto 2019. Suomen raportti EU:lle luontodirektiivin toimeenpanosta lajeittain ja luontotyypeittäin 2013–2018. [Viitattu 2020.] [Ympäristö > Raportointi 2013-2018](#)

Kuva: Niina & Joonas Gustafsson, Sammakkolampi.fi, CC-BY-NC-4.0